

Овози Тоҷик

Бани одам азҳои яқдигаранд!

Рўзнома аз соли 1924 чоп мешавад

Ноҳияи пешини рўзнома: «Овози тоҷик вақтбағ» (солҳои 1924), «Овози тоҷик» (солҳои 1924-1931), «Ҳақиқати Ўзбекистон» (солҳои 1931-1940), «Ўзбекистонии сурх» (солҳои 1950-1964), «Ҳақиқати Ўзбекистон» (солҳои 1964-1991).

13

апрели
соли 2022
Чоршанбе
№ 29 (14834)

сайт <http://ovozitoj.uz/>,
e-mail:
ovozitoj@umail.uz,
ovozitoj@list.ru

Фармони Президенти Ҷумҳурии
Ўзбекистон

ДАР БОРАИ ЧОРАҲО ОИД БА
ФАРОҲАМ ОВАРДАНИ ҚУЛАЙИҲОМ
ИЛОВАҒИ БАРОИ ФАЪОЛИЯТИ БАҲШИ
ХУСУСИ ДАР ТИБ ВА ДАСТИРИИ
КОРМАНДОНИ СОҲАИ МАЗКУР

НИШОНДОҲОИ СОҲАИ ДОРУСОЗӢ ТАҲЛИЛ ГАРДИДА, ВАЗИФАҲОИ ОЯНДА МУАЙЯН КАРДА ШУДАНД

12 апрел Президент Шавкат Мирзиёев дар бобати рушди соҳаи дорусозӣ чамъомад баргузор намуд.

21 январи соли ҷорӣ Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон фармонро «Дар бораи рушди босуръати соҳаи дорусозӣ дар солҳои 2022-2026» имзо карда буд. Бинобар он вазифа гузошта шудааст, ки ҳаҷми истеҳсоли дорувори маҳаллӣ 3 баробар афзоиш дода, сатҳи таъминоти бозори дохилӣ аз рӯи натурал то ба 80 фоиз расонад.

Дар чамъомад корхое, ки дар ин самт оғоз ёфтаанд, ҳолати лоиҳаҳои соҳа ба тариқи танқидӣ таҳлил гардиданд.

Мамлакатамон сола ба микдори 1,6 миллиард доллар маҳсулоти дорувори истеъмол менамояд. Қисми асосии ин ҳаҷми маҳсулот — қариб ба 1,2 миллиард доллар моли хориҷӣ аст.

Иқтидорҳои истеҳсоли дар минтақаҳо қомилан ғайриқаноатбахш эътироф гаштаанд. Дар вилоятҳои Қашқадарё, Сурхондарё, Хоразм, Бухоро ва Фарғона истеҳсолгарони ма-

ҳаллӣ бо маҳсулоти худ танҳо 2-5 фоизи истеъмоли минтақаро таъмин менамоянд.

Бинобар ин дар назди Агентии оид ба рушди соҳаи дорусозӣ вазифаи пурра таҷдиди назар намудани кор бо лоиҳаҳо гузошта шуд. Чорабиниҳо доир ба омӯзиши талаб ба дорувори ва азхуд намудани истеҳсоли онҳо муайян карда шуданд.

Аз он ҷумла, барои соли ҷорӣ 34 лоиҳа ба микдори 80 миллион доллар ба нақша гирифта шудааст. Ба шахони масъул ба соҳибкорон ҳамдасти намудан ва андешидани чорабиниҳо барои сари вақт ба кор андохтани истеҳсолот сурӯда шуд. Ногузирӣ ба амал овардани гуфтугӯҳо бо ширкатҳои бузурги хориҷӣ ва ҷалб намудани брендиҳои онҳо сурӯда шуд.

Ғайр аз ин аз ҷониби Марказ оид ба таҳияи лоиҳаҳои сармоягузорӣ боз 18 лоиҳаи истиқболнок омода гаштааст. Роҳбари

дарҳамд татбиқи онҳоро дар ҳамаҷой бо ширкатҳои мамлакатҳои соҳаи дорусозӣ инкишофёфта, мисли Ҳиндустон, Олмон, Туркия, Чин, Куриёи Чағубий тавсия намуд. Барои таъмини молиявии лоиҳаҳои нав ва сарпур намудани маблағҳои гардиш захираҳои кредит ба 200 миллион доллар ҷалб хоҳад шуд.

Зимни муҳокимаи масъалаҳои экспорти соҳа таъкид шуд, ки қисми зиёди он ба ҳиссаи шаҳри Тошканд, вилоятҳои Тошканд ва Сирдарё рӯи роҳ меояд, дар ҳоле ки дар дигар минтақаҳо нишондодҳо хеле пастанд. Таъкид шуд, ки натиҷаи лоиҳаҳои нав бояд ба тарзи назаррас зиёд гардидани экспорти маҳсулоти дорусозӣ бояд гардад.

Ба Вазорати тандурустӣ ва Вазорати молия таҳлили харидаи кафолатноки 120 номгӯи дорувори мавриди ниёз аз истеҳсолгарони маҳаллӣ дар зарфи сол сурӯда шуд. Зикр

гардид, ки хоҳиши нархи харид, хусусан дорувори табобати бемориҳои саратон, гематология, эндокринология ва бемориҳои сирояткунанда ногузир аст.

Дар чамъомад дар бораи дастгирии истеҳсолгарони маҳаллӣ низ суҳан ба миён омад.

Ҳоло ҳозир номгӯи ашёи хом аз андозаи арзиши иловағи барои истеҳсоли дорувори ва масолаҳои муқаррароти тиббӣ озодакардашуда аз ҷониби панҷ идора собит карда мешавад. Муайян карда шуд, ки аз ин баъд рӯйхат аз ҷониби се идора тасдиқ карда мешавад — Вазорати сармоя ва савдои хориҷӣ, Қумитаи давлатӣ гумрук ва Агентии рушди соҳаи дорусозӣ.

Инчунин ҳарчи корхонаҳои ватанӣ барои ба даст овардани сертификати GMP аз ҷониби Агентии рушди соҳаи дорусозӣ ҷаброн карда мешавад. Таъмини молиявии тақомули корхонаҳо бо иштироки Фонди сармояи бевосита

ба амал татбиқи мегардад. Ба Вазорати хоҷагии қишлоқ ва ҳокимиони вилоятҳо маҳсулоти 80 ноҳия барои парвариши растаниҳои доруворӣ ва ба вучуд овардани плантатсияҳои марбут супориш дода шуд.

Барои вусъат башидаи ин тарзи баҳоими имтиёзот ва механизмҳои таъмини молиявӣ, ки барои кооперативҳои корхонаҳои оилавӣ пешбини мегардад, нисбат ба таҳиякунандагонии растаниҳои доруворӣ низ татбиқи мегардад.

Корхонаҳои, ки бо азнавқоркарди растаниҳои доруворӣ машғул мегардад, аз пардохти молиёти гумрук зимни ворид намудани ашёи хом, таҷизот ва қисмҳои эҳтиётӣ то 1 январи соли 2025 озод карда мешавад. Президент дар бобати татбиқи пешниҳодот ва ташаббусҳои онҳо супоришҳо дод.

Ў.А.

Фикри депутат

МАЪНАВИЯТ — ЗАМИНАИ МУҲИМИ САРМОЯИ ИНСОНИ

Агар ба таърихи кишварҳои пешрафта назар андозем, шоҳиди он мешавем, ки дар онҳо давлат ба маориф таваҷҷуҳи хоса мебахсад. Таваҷҷуҳ ба таълим, таваҷҷуҳ ба фардо мебошад. Аз ин рӯ, сарвари давлатамон, бесабаб ислоҳоти низомиро ба дараҷаи сисёати давлат намебардорад.

Маълум аст, ки яке аз ҳафт самти муҳими Стратегияи рушди Ўзбекистони Нав, рушди сармояи инсонӣ мебошад. Албатта, рушди сармояи инсонӣ бевосита ба таҳсилоти босифат, ҷиддатрасонии босифати тиббӣ, пурмазмун гузаронидани вақти ҳоли вобаста аст. Таваҷҷуҳи хоса ба раванди таълим, аз бӯчаи давлатӣ ҷудо кардани 100 миллион доллари иловағӣ ба он боз як далаили таваҷҷуҳи бузург ба соҳа мебошад. Чӣ гуна дигари муҳим дар давоми 3-4 сол дар доираи низоми нави рушди маориф ҷорӣ намудани усулҳои нави таълим буд. Огози лоиҳаи умумимиллии бозомӯзи омӯзгорони мактабҳо дар асоси услуби нави таълим шуд.

Дар чамъомади видеоселекторӣ таҳти раиси сарвари давлат оид ба масъалаи маориф, самарабахшии ислоҳот дар соҳаи маорифи халқ аз нуқтаи назари танқидӣ таҳлил карда шуд. Президент Шавкат Мирзиёев онро зери тозиёнаи танқид гирифт, ки дар масъалаҳои баланд бардоштани сифати таълими вазифаҳои зиёд муайян шуданд, аммо дар низоми дигаргунӣ ба назар намерасад. Бо нигарони гуфта шуд, ки ҳокимиятҳои маҳаллӣ бояд соҳаи маорифро дар самти афзалиятнок арзёбӣ кунанд ва ин масъаларо дар мадди аввал гузошта, таҳти назорати шахси гиранд.

Зимнан зикр гардид, ки дар ду моҳи охир шахони масъул ба тамоми минтақаҳо рафта, дар ҷойҳо мушкilotро омӯختанд ва дар 852 мактаб нишондодҳои сифати таълим, иқтидори омӯзгорон ва дохил гардидани хатмкунандагон ба мактабҳои олиро қайд намуданд. Масъалаи истифодаи маблағи бӯчаи давлатӣ дар баъзе минтақаҳо суст буда, ғайриқаноатбахш будани сифати таълим дар мактабҳои ноҳияҳои дурдаст низ зери таъкид гирифта шуд. Маълум аст, ки дар соҳаи маориф ҳанӯз бисёр корхоро ба ҷо овардан лозим меояд.

Дар маҷлис боз ба як вазъияти дардноки соҳаи маориф низ дахл карда шуд. Яъне, 1526 мактаб дар кишвар аз нигоҳи тарбияи баҷагон, давомот ва муҳити маънавий ба гурӯҳи «сурх» шомил шуданд. Минтақаҳои, ки дар онҳо ин ҳолат мушоҳида мешавад, низ як ба як номбар карда шуданд. Ноҳияҳои, ки натиҷаҳои паст доранд, зери тозиёнаи танқид гирифта шуд, ки ҳокимон ба ин соҳа аҳамияти надоданд, мактабҳо ба ҳоли худ гузоштаанд. Супоришҳои қатъӣ дар ҳусуси ба амал баровардани дигаргунҳои ҷиддӣ дар ин самт дода шуд. Инчунин, то 1 июни соли ҷорӣ дар пойгоҳи марказҳои бозомӯзи хари маҳаллӣ марказҳои миллии таълими барои таҳлили муаллимон бинобар услубҳои нави таълим дода, мутахассисҳои ба-

ландихтисоси хориҷӣ оид ба фанҳои табиӣ ва дақиқ ҷалб карда мешавад ва дар ҳар вилоят, дар бобати таҳсил намудани «гурӯҳҳои мураббӣ» низ ба масъулон супоришҳои дахлдор дода шуд.

Пӯшида нест, ки бузургтарин мушкilotи имрӯзаи мактаб қомилан қўна шудани услуби таълим аст. Бинобар ин пешниҳод шуд, ки дар заминаи марказҳои таҳлили иختисос марказҳои миллии таълимии омӯзгоронро усулҳои нави таълим дода шуда, Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тошканд ба муассисаи базавии тайёр ва бозомӯзи омӯзгорони мактабҳо табдил дода шавад. Инчунин, қайд шуд, ки бо роҳи ҳавасмандгардонии муаллимони сифати таълимро ба қуллӣ бехтар намудан мумкин аст. Қайд гардид, ки дар натиҷаи ҷорӣ намудани низоми ҳавасмандгардонии омӯзгорони забонҳои хориҷӣ, ки соли гузашта сертификати байналмилалӣ гирифтаанд, шумораи омӯзгорони соҳибхитос дар вилоятҳои Навоӣ, Намангон ва Сурхондарё ба таъри назаррас афзоиш ёфт ва ин таҷрибаро аз соли нави таҳсил дар фанҳои математика, химия, биология ва технологияи иттилоотӣ татбиқ кардан мумкин аст. Ғайр аз ин, тавсия шуд, ки консепсияи қомилан нави ба қуллӣ бехтар намудани муҳити маънавии мактабҳо таҳия карда, талабот нисбат ба маънавиятчиёни мактабҳо аз нав дида баромада шавад, ба ин вазифа кадрҳои дар маҳалҳо соҳибдорӣ қабул карда шавад.

Ҳақиқатро ғўем, ҳангоми ба ҷойҳо баромадан дар баъзе мактабҳо мебинем, ки ҳуди роҳбарон ба тарбияи муҳтоҷанд. Солҳои зиёд дар соҳаи таълим кор карда, ислоҳот ва наворарҳои ин соҳаро бо диққат пайгирӣ мекунам. Ман ҳамчун омӯзгор пешниҳоди таҳлили воҳуриҳои донишҷўёнро бо намоияндагонии илму ҳунар, зиёвӣ ва пешвоён, соҳибқирони пешқадам, роҳбарони кластерҳо ва корхонаҳои саноатӣ қарори дуруст менамоям. Дарҳақиқат, дар деҳаҳо, алаҳусус дар ҳамаи мактабҳо, ин таҷриба бешубҳа самараи калон мебахшад.

Ҳуллас, ба бунёди Ўзбекистони Нав бо кадрҳои пешқадам, ки ба ҳар як масъала муносибати нав доранд, ноил шудан мумкин аст. Мо, депутатҳо бояд барои барқарор намудани муаммою камбудҳои асосии маориф дар ҳудудҳои худ ҷида ҷаҳд кунем. Чунки, ҳар як инсон новобаста аз ҷаи буданаш бояд фаромӯш накунад, ки ба таълим дахл дорад. Зеро ин масъала бевосита ба сарнавишти миллат ва кишвар вобаста аст.

Мавҷуда ҲАСАНОВА,
депутати Палатаи қонунгузори
Олий Маҷлис.

Дар нуқтаи ҳамоии идораи корҳои мудофиявии шаҳри Тошканд маросими гузариши як гурӯҳ ҷавонон ба сафҳои Қувваҳои Мусаллаҳ баргузор гардид. Дар чорабини, ки бо иштироки вакилони ташкилотҳои мутасадди, собиқадорон, падару модарони посбонҳои ояндаи диёрӣ рӯйи қор омад, таъкид ёфт, ба туфайли ислоҳоте, ки дар соҳтори дифоии мамлакатамон амали мегардад, салоҳияти артиши миллиамон боло рафта, шавқу рағбати ҷавонон ба хидмати ҳарбӣ торафт бештар мешавад. Собиқадороне, ки дар чорабинӣ ба суҳан баромаданд, таъкид сохтанд ҳифзи Модар-ватан вазифаи муқаддас мебошад. Онҳо ба ҷавонон роҳи сафед талабиданд.

Дар сурат: лағва аз чорабинӣ.

Суратгир: О.ҒУЛОМОВ (Ў.А.).

ХУСУСИГАРДОНИИ ДОРОИҲОИ ДАВЛАТИИ ЎЗБЕКИСТОН ДАР МАРКАЗИ ТАВАҶҶУҲИ МАРКАЗҲОИ ТАҲЛИЛИИ ИМА

Маркази таҳлилии «Center for Caspian Policy» дар бораи натиҷаҳои нахустин Анҷумани байналмилалӣ сармоягузори Тошканд ва сисёати Ўзбекистон дар заминаи ҷалби сармояи хориҷӣ мақола нашр кард.

Нашрия қайд мекунад, ки рӯзҳои 24-26 март дар Тошканд нахустин Анҷумани байналмилалӣ сармоягузори баргузор шуда, дар паи он созишномаҳо ва қарордодҳои сармоягузори ба маблағи 7,8 миллиард доллар, инчунин созишномаҳои пешакӣ оид ба татбиқи лоиҳаҳо ба маблағи 3,5 миллиард доллар эълон шуданд.

Ҷалби сармоя ба иқтисодиёти Ўзбекистон як ҷузъи калидии саъйҳои вазъатари Президент Шавкат Мирзиёев оид ба баланд бардоштани самаранокии иқтисодӣ мебошад, менависад «Center for Caspian Policy». Дар чорҷўби ин талашҳои Президенти Ўзбекистон 18 март ба қарор «Дар бораи чораҳои иловағӣ оид ба минбаъд коҳиш додани ишти-

роки давлат дар иқтисодиёт ва суръат баҳишдан ба хусусигардонӣ» имзо кард.

Дар мақола, инчунин қайд карда мешавад, ки дар солҳои наздик ҳукумат қомилан хусусӣ кунондани 627 корхонаи саноати химия, индустрияи сайёҳӣ ва соҳаҳои дигарро пешбини мекунанд. Баъзе объектҳои мулкӣ ғайриманкул ва қитъаҳои замин, ки молиякити давлат маҳсуб меёбанд, тавассути дархости электронӣ ба савдои музолядаи онлайнӣ муस्ताқим гузошта мешавад. Саҳмиаҳои давлатии корхонаҳои калонтарин ба шахсонӣ ҳуқуқи ва воқеии

миллӣ ва ғайридавлатии хориҷӣ ба савдои музоляда гузошта мешавад.

Хусусигардонӣ дар бахши бонкӣ низ сурат мегирад. Тибқи маълумоти Бонки марказӣ, ҳукумат 82 фоизи тамоми доронҳои бонкиро назорат мекунад, қайд мекунад шорехи «Centre for Caspian Policy». Ҳамаи ин ташаббусҳои таъсири мусбатӣ дарозмуддат ва кўтоҳмуддати иқтисодӣ хоҳанд дошад. Дар натиҷаи ислоҳот интизор меравад, ки маҷмӯи маҳсулоти дохилии Ўзбекистон то соли 2026 ба 100 миллиард доллар расада, сандироти солона беш аз ду баробар афзоиш ёфта, ба

30 миллиард доллар меравад. Ҳукумат ният дорад, ки саҳми баҳши хусусиро дар ММД то 80 фоиз афзоиш диҳад.

Дар охир гуфта мешавад, ки агар ислоҳоти иқтисодӣ ва сисёати дуруст амалӣ ва таҳким ёбад, Ўзбекистон имкон дорад, ба яке аз муваффақтарин иқтисодҳои Осиёи Марказӣ табдил ёбад. Ин ташаббусҳои фаъл, аз ҷумла Форуми байналмилалӣ сармоягузори Тошканд, қадами муҳим дар самти озодагонии бозор ва рӯшодии иқтисодӣ мебошад.

АИ «Дунё»,
шаҳри ВАШИНГТОН.

10 ширкати бонуфузи Ўзбекистон дар яке аз бузургтарин намоишгоҳҳои Ҷаҳонии маҳсулоти кишоварзӣ "Fruit Logistica-2022", ки рӯзҳои 5-7 апрел дар Берлин баргузор шуд, ширкат қарданд.

Бо кумаки Агентии оид ба пешбурди содироти назди Вазорати сармоёмо ва савдои хориҷӣ ва Сафаратхонаи Ўзбекистон дар Берлин иқтидорӣ маҷмуи агросаноатии ҷумҳуриро дар намоишгоҳи 10 ширкатҳои бузургӣ минтақаҳои гуногуни кишовармонӣ, ки онҳо маҳсулоти худро дар деҳқончилик ва намоиш доданд. Дар ин чо намоиши зиёда меваю сабзавоти тару тоза ва қоркардшуда, зиравориҳои гуногун, меваҳои хушк ва ғайра намоиш дода шуданд.

МАҲСУЛОТИ КИШОВАРЗИИ ЎЗБЕКИСТОН БОЗОРҶОИ АВРУПОРО ЗАБТ МЕКУНАД

Ба девораи Ўзбекистон соҳибкорони зиёд аз Олмон, Хуланланд, Франция, Бритониёи Кабир, Италия, Польша, Уммон, Покистон, Русия, Туркия, Исроил ва дигар мамлакатҳо таширифт оварда, ба роҳандозии ҳамкорӣ мутақобилан судманд бо интиқолдиҳандагонӣ маҳсулоти кишоварзии Ўзбекистон тавачҷӯ хоҳир намуданд.

Invernaderos» Раул Мартинез — Герарда ФЕРНАНДЕЗ (Испания): — Имрӯз ман девораи миллии Ўзбекистонро тамошо қардам ва бори дигар ба маҳорати баланди соҳибкорони Ўзбек ва сифати маҳсулоти онҳо боварӣ ҳосил қардам. Ман аз ба роҳ мондани ҳамкорӣ дарозмуддати қорӣ бо соҳибкорони кишварӣ шумо манфиатдорам.

Коршиноси калони Чамъияти байналмилалӣи кишоварзии Олмон «DLG International GmbH» Алфонс ГОБЕЛ: — Имрӯз мо бо мутахассисони Ўзбек самтҳои пешомаднокӣ ҳамкорӣ қардем. Мо итминон дорем, ки барои рушди ҳамкорӣ, бахусус дар соҳаи қоркарди меваю сабзавот имконоти бузург вучуд дорад ва мо омодаем, ки бо ширкатҳои Ўзбекӣ дар заминаи дарозмуддат ҳамкорӣ кунем.

кунам, ки ин бехтарин роҳи таблиғи маҳсулоти шумост. Дар платформаи худ мо дар бораи истеҳсолкунандагонӣ ҷаҳонии меваю сабзавоти тару тоза маълумот медиҳем. Мо, дар таҳририҳои худ сол аз сол афзудани шумораи экспонатҳои Ўзбекистонро дар намоишгоҳҳои байналхалқӣи Ҷаҳонии кишолқ мушоҳида мекунем. Ин иқтидорӣ васеи кишвари шумо ва хавасмандии онро ба густариши имкониятҳои содироти он равшан нишон медиҳад. Ўзбекистон дар бозори байналмилалӣи меваю сабзавот ба содирғари муҳим табиб мевад. Аз ин лиҳоз, соли гузашта гирифтани мақоми бенефитсиари «GSP+» дар ИА низ имкониятҳои навро боз мекунад.

Ҳеч чиз ва ҳеч кас фаромӯш нашудааст

ТАҒОИ ҶАНГОВАРАМ

амро гирифта ба як тӯрба гандум иваз қарда омадам. Шодӣ тӯрбаро дар китф бардошта то хона овард. Бача бошад ҳам, шароити сангини рӯзгор китфу бозуонашро пухта қарда буд. Рӯзе "ман ҳам ба ҷанг меравам" гуфта яқравӣ қард. Ба военкомат рафта худро нависонд. Даре нагузашта қоғазӣ даъватӣ омад. Чун дигарон "зуд бармегардам" гуфту ба ҷанг рафт", бо як ҳасрату алам мегуфт момоям.

Рӯзи якшанбе бо бачаҳо ба Боғи ғалаба рафтем. Боғ серодам буд. Навиштаҷоту плакат, сурат ва манзарачӯҳои даврӣи ҷанг, техника ва аслиҳаи ҳарбиро дида, ба заҳмат ва азобу укубатҳои мардумӣ меҳнаткаши мо дар солҳои ҷанг ва паси он гувоҳ мешаюем. Ва ба осмони мусаффо, рӯзҳои осудаи ором, зиндагии фаровони имрӯзамон шуқрона меғуем.

Дар экспонатҳо лавҳаҳо аз филми бадеии "Илҳақ", ки ба қарибӣ тамошо қарда будем, ҷой дошта, симои Зулфия Шокирова ҳамчун рамзи зани садоқатнокӣ Ватан намудор буд. Ба хотираи ҷанговарон боғ ниҳоят ободу зебо гардида буд. Гулҳои рангоранг, даракту ниҳолҳои мухталифро дида, кас аз ин манзарайи фаробаш ҳаловат мебурд.

Дар қатори қаҳрамонҳо зикр ёфтани номи тағоям — Қаҳрамони Иттифоқи Советӣ Шодӣ Шоиқов боиси ифтихори мо буд. Хар доим дар назди мармари сафед, ки ҷанговари ҷавон дар як даст автомат ва дар дигараш граната дошт, каме таважҷӯф намуда, ба фикр фуру меравам. Ин ҷанги хонумонсуз ҷӣ қадар ҷавононро, ки ҳатто номи ҷангро нашундидаанд аслиҳаи ҷангири надидаанд, ба комаш фуру бурдааст. Навиштаҷотро тақоррор тақоррор мекунам: "Шодӣ Шоиқов — қаҳрамони шахрисабзӣ"...

Ба гуфтаи момақалони раҳматиам тағоям дар 17-солаги ба ҷанг рафта будааст. "Шодӣҷанон ниҳоят яқрав, нотарс ва ботануманд буд. Ҷӯро рафиқонаш "Ҷазанда" меномиданд. Ҷодари арӯсиро ҳам надида, бачақам", мегуфт момоям ба ҷашмонаш об гирифта.

Тағоям бо хоҳари ҷорсолааш Тилловат аз падару модар хеле барвақт ятим мондаанд. Ҷӯ мисли калонҳо баҳри ҷунбондани рӯзгор худро ба хар кӯю дар задааст. Барои як бурда нон ҳаммоли қардааст, ба яке ҳезум тайёр қарда, замини дигареро каланд зада, алафи боғи сеюмиро даравида рӯзгаронда будааст. "Рӯзе тилловори-

қарди сабзавоту мева дида қарданд. Бархе аз меҳмонони Намоишгоҳи байналмилалӣи «Fruit Logistica - 2022» бо АИ «Дунё» дар бораи дурнамои ҳамкорӣ бо ширкатҳои Ўзбекистон дар баҳши кишоварзӣ андешаҳоишонро ба ҳам дидаанд. Менечери рушди тичорати «IEP» - ш. ТОШКАНД.

ХАБАРҶО "БОҒИ САНЪАТКОРОН"

Ниҳолшинонӣ ва хурраму ободсузӣ дар доираи лоиҳаи умумимиллии "Мақони сабз" идома дорад.

Бо ташаббуси Вазорати фарҳанги ҷумҳурии хунармандони як қатор театрҳои пойтахт автобуссавор роҳи Оҳангаронро пеш гирифтанд. Ҳашари умумихалқӣ дар ҳудуди маркази маданияи Оҳангарон бо иштироки аҳли санъат рӯҳи идона ба худ гирифт (дар сурат). Бештар аз 2 ҳазор ниҳолӣ меванокӯ манзаравӣ, ки ба иқлими маҳал созгоранд, шинонда шуданд. Наздик 3 ҳазор гектар майдон ба боғот табиб ёфт. Ба ғӯшаи сабз "Боғи санъаткорон" ном ниҳоданд. Аҳолии маҳаллӣ, хусусан ҷавонон ба ниҳолшинонӣ аз наздик кӯмак қарданд. Савту суруд ва бодбаракпаронӣҳо ба ҳозирон таассуроти нек гузошт.

МУОЛИҶАИ РОЙҶОН

Президент 23 февралӣ соли 2022 асно таширифт ба Қароқалпоқистон ба муолиҷаи ройгон фаро гирифта шудани шахсонӣ ногирои қароқалпоқистониро дар муассисаҳои тиббии пойтахт гуфта буд.

Инак, 18 нафар беморон аз соҳили Арал ба пойтахт оварда ва қисме аз онҳо дар Маркази илмӣ-амалии травматологӣ ва ортопедии ҷумҳурий қойғир қарда шуданд. Ҷарроҳии шаҳраванд Рашид Қурбонниёзов, ки баъди садамаи автомобилӣ роҳ гашта наметавонист, ду соат давом намуд ва бо муваффақият анҷом ёфт. Ба ӯ гуфта буданд, ки барои ҷарроҳӣ камаш сӣ миллион сӯм даркор, ҳол он ки вай ин имкониятро надида. Бо шарофати таширифати Президент вай бо ордер саломатии худро барқарор намуд.

БЕҶТАРИН КИТОБХОНҶО АНИҚ ГАШТАНД

Маълум, ки даврӣи худудӣи озмуни "Китобҳои ҷавон" дар қаламрави ҷумҳурий моҳҳои феврал ва мартӣ соли равон баргузор шуданд.

Дар се синну сол 1242 нафар дар даврҳои сарақунӣ иштирок қарданд. Умуман дар даврҳои гуногуни озмун ҷамъ 55 ҳазор дӯстдорони мутолиа иштирокдор буданд.

Дар даврӣи ҷамъбасти 42 нафар аз рӯи се шарт маҳорат нишон доданд. Қойҳои яқум дар се тоифа ба Муҳлиса Насимова (вилояти Бухоро), Ёрқинҷон Ҳайтбо-

ев (Сирдарё) ва Севинҷ Авазова (Тошқанд) насиб қард. Онҳо бо автомобилӣ "Спарк" тақдиронида шуданд. Ба қойҳои дююм 50 миллион сӯмӣ, қойҳои сеюм 30 миллион сӯмӣ, ба дигар иштирокдорон 10 миллион сӯмӣ тақдим қарда шуд.

М. ШОДИЕВ, муҳбири "Овози тоҷик".

ҶАМЕША ДАР ТАКОПҶ ВА ҶУСТУҶҶ

Ҷамидҷон Бурҳоновро ҳанӯз аз даврони шуруъӣ қор дар рӯзнамаи ноҳиявии "Риштон ҳақиқати" мешиносам. Баъди хатми донишгоҳ ба ин идора ба қор омадам. Ҷ муҳаррири ин рӯзнама буд. Ба назар менамуд, ки вай шахси хеле саҳтгир аст, зеро ҳар як хабару мақола ва матолиби дигарро синҷакорона аз назари таҳқиқ мегузаронд ва баъд иҷоза меод, ки онро ба дасти ҳуруфчин супоранд. Аммо вақтҳои фориғ аз қор ба як шахси тамоман самийи ва хушғеъ табиб меёфт.

То ба қор қабул шудан Ҷамидҷон Бурҳонов аз ман тақозо намуд, ки барои рӯзнама яқ-ду мавод навишта оям. Ростӣ ғап, он замон забони ўзбекӣро дуруст намендонистам, барои ҳақин таҳти номи "Шайдои ҷашмаи сафед" лавҳаро аввал ба забони тоҷикӣ навиштам. Баъд бо кумаки ҳамшираам ин лавҳаро тарҷума қардем.

Дар лавҳа фаъолияти яке аз говҷушонӣ моҳири шӯъбаи "Коммунизм"-и ҳоҷағи ҷамъавии Сӯҳ Ҷулсунабапа инъикос меёфт. Вақте ки лавҳаро ба Ҷамидҷон Бурҳонов тақдим қардам, аз ҳаёлам гузашт, ки ҳақин замон вай онро сип-сипҳ қарда ба дастам медиҳад. Аммо ин гумонам ботил баромад. Баъди таҳрири сабуқ ин лавҳа дар шумораи навиштаи "Риштон ҳақиқати" дарҷ қардид.

Он замон хабар ё мақолае дар рӯзнама ҷоп шавад, муаллифи он ва аҳли оилааш шодиву хурсандӣ мекарданд. Таъсири наширӣи низ хеле пузурӯ буд. Хусусан, агар матлаби дар рӯзнама ҷопшуда муҳтавои интиқодӣ дошта бошад, ҳатман он дар биорӣ райқом мавриди муҳқима қарор меғирефт ба "қаҳрамон"-и он саҳт танбех мешунд ва ё аз қор мерафт. Баъд бо супориши Ҷ.Бурҳонов аз ҳоҷағиҳои гуногун ва муассисаҳо хабару мақолаҳо менавиштам ва он яке аз паси дигар интишор меёфт.

Ҷамин тавр, бо Ҷамидҷон Бурҳонов ҷанд мудард ҳамроҳ қардам. Вай ба ман ҳақи устодӣ дорад. Хар чо ру ба ру шавем, ҳамчун дӯстони қарин суҳбат мекунем ва аз ҳоли яқдигар пурсон мешаюем.

Он гоҳ дар рӯзнамаи "Риштон ҳақиқати" Абдуллоҷон Исмоилов, Ҳомидҷон Аррақолов, Равшанбек Иброҳимов, Маҳмудҷон Ҷӯраев, Марҳамат Азизова, Муҳаммадвали Усмонов барин журналистон дар вазифаҳои котиби масъул, мудири шӯъба ва муҳбири қорӣ қор мекарданд. Мутаассифона, бархе аз онҳо имрӯз бо зиндагӣ видео гуфта, ба дунёи абад рафтаанд.

Ҷамон солҳо рӯзнама ҳафтае се маротиба ҷоп мешуд. Рӯзмарра дар кумитаи ҳизбии ноҳия қаласа барло мешуд ва он то ними шаб давом мекард. Дар ин қаласаҳо Ҷ. Бурҳонов низ иштирок менамуд ва баъди анҷоми он ба утоқаш баргашта, машғули навиштани мавод мешуд.

Муҳаррир аз қормандон тақозо мекард, ки хар як шумораро хеле бодикқат мутолиа кунанд. Худаш низ тамоми фикри зикршор ба як нуқта сарҷамъ сохта, меқӯшид, ки дар саҳифаҳои он ягон ҳато нагузарад. Баъд вай ба қори дигар гузашт ва муҳбири рӯзнамаи вилотиӣи "Коммуна" (ҳоло «Фарғона ҳақиқати») дар минтақаи Қӯқанд тайин шуд. Рӯзе хабар ёфтам, ки вай бо амри Президент бо унвони давлатии "Қорманди шоистаи фарҳанги Ҷумҳурии Ўзбекистон" сарфароз шудааст. Тавассӯти занги телефон табриқаш намудам ва ӯ аз ин эътибор хеле хушол шуд.

Ҷамидҷон Бурҳонов оҳиста аз журналистика ба қори нависандагӣ шуруъ намуд ва даст ба таълифи асарҳои бадеӣ зад. Чандин ҳикояҳои қолибаш аз тарафи муштарӣи зиёд хеле хуб пазируфта шуданд. Баъд ба навиштани асари нисбатан калонҳаҷм — роман пардохт. Романи "Шайдо"-и ӯ дар мударти кӯтоҳ аз даст ба даст гузаштаву ўро

Мирасрор АҚРОРОВ, муҳбири "Овози тоҷик". Вилотиӣи ФАРҶОНА.

Мақонҳои созандагӣ

БЕМОРИСТОН БАРОИ ОҶАНГАРОН

Барои 106 ҳазор аҳолии ноҳияи Оҳангарони вилотиӣи Тошқанд то ҳанӯз нуқтаҳои хидматрасонии мавҷудати тиббӣ ба тарзи бодӣи шояд талаби мардумро қонеъ қарда наметавонист. Аз ин боис ба қор даромадани беморхонаи бисёрсоҳа айна мударда қардид.

Бемористон дар маҳаллӣ нав, ки дар шафати маркази маъмурии ноҳия заминҳои холий мавҷуд буд, сохта шуд. Аз як бор ниғоҳ қардан маълум мешавад, ки дар ин чо инчунин биноҳои прокуратура, Маркази ҷавонон, шӯъбаи қорҳои дохили аз нав қад афростаанд.

Танҳо барои сохтмони бинои шифохона 30 млрд сӯм харҷ қардида, барои дастгоҳу василаҳои тиббӣ боз 20 млрд сӯм харҷ гаштааст.

Баъзе аз дастгоҳҳои нодир, ки ҳатто дар вилотиамон ҳанӯз вучуд надиранд, дар ин чо насб қарда шуданд, — меғуяд сарҳудтури бемористон Ҷавлон Қодиров. — Ҷоло на хамаи дастгоҳҳои дархостшуда ба мо расида омадааст, зеро баъзеашон ҳанӯз дар роҳ. Тибқи суҳбатони сарҳуд-

тур беморхона дар тӯли ду моҳи оянда пура ба қор даромада, тамоми даҳ шӯъбаи он омода меғардад, ки беморонро қабул кунанд. Дар ин ниҳоди таоботӣ дар оянда 100 нафар дуктуриҳои соҳибмалака ва 385 нафар ходимони халқӣ миёнаи тиббӣ қор хоҳанд қард.

— Ҷоло дар ноҳия эътибор ҳатто ба беморхонаҳои дурдаст низ афзудааст, ҷунки дар маҳалҳо, ки қадҳои соҳибмалака намерасанд, аз дигар вилотиҳо даъват шуда, бо манзилу шароити ногузир таъмин қарда мешавад, — меғуяд аз дуктурон Тӯйҷибой Мавлонов.

Вокан ин бемористон барои аҳли ноҳия тӯғҳаи баҳорӣ қардид, ки аз оддитарини мулоҷату таобот то ҷарроҳии муқаррарӣ ва зоишгоҳӣ дар қаҳор ошонаи он анҷом дода мешавад.

Тоҷибой ИҚРОМОВ, хабарниғори "Овози тоҷик". Вилотиӣи ТОШКАНД. Суратгир: Муаллиф.

АМИР ТЕМУР ДАР ТЕЛЕВИЗИОНИ ПОЛША

Дар арафаи 685-солагии Амир Темур дар барномаи «PoLsat»-и телевизиони Полша ӯли 50 дақиқа бамишида ба ниёи бузурги халқи ўзбек филме намоиш дода шуд.

Филм дар бораи Амир Темур ҳикмодору лашкарқаш ва маърифатпарваре, ки дар таърихи минтақаҳои зиёди Осиеи нақши муҳим доштааст, қисса мекунанд. Дар филм як қатор шахрҳои таърихӣ, мисли Самарқанд, Бухоро, Шаҳрисабз рӯ менамоёнд. Ҳамчунин, дар он доир ба таърихи ташаккули Амир Темур, волидаи ӯ — фарзандони яқе аз оилаҳои обрӯманди туркнажоди барлоқ, ки аз улуси Чингатай ва хосони дарбор буданд, алоҳида қисса карда мешавад.

Гуфта мешавад, ки Амир Темур вази фаи худро дар бартарарф намудани парокандагӣ ва муттаҳид сохтани қаламравҳои ҷудогона ба як давлат дониствааст. Вай Самарқандро ба сифати пойтахти ин давлат пазируфт, дар ин шаҳр ба ин мақсад қалъаву қасру истеҳкомҳо сохт. ӯ дар шафати пойтахти кӯҳнаи Суғд Самарқанди навро тархрезӣ кард.

Тамошобин дар филм намои имрӯзи қасру манора, майдон ва ёдгориҳои таърихии Самарқанду Бухоро, аз он ҷумла, биноҳои аҳди Амир Темуро мебинанд.

Муаллиф дар бораи «Тузукии Темурӣ» — сарчашмаи пурбаҳои асри миёнагӣ нақл мекунанд. Дар он тарҷумаи ҳоли Амир

Темур, воқеаҳои ба рӯзгори ӯ иртиботдошта, нуқтаи назараш ба санъати ҷанг, сохтори давлат ва давлатдорӣ инъикос ёфтаанд. Амир Темур тибқи ин қонунҳо давлати мутамарказу муқтадирро идора кардааст.

Дар филм таъкид карда мешавад, ки Соҳибқирон давлати бузургро бунёд карда, ба рушди иқтисодӣ ва фарҳангии кишвар замина фароҳам овардааст. Мовароуннаҳр ба маркази тижорати, иқтисодӣ ва фарҳангии Шарқи Миёнаю Наздик таъдил меёбад ва бинои иншоот, ки таъти роҳбарии Амир Темур бунёд мегардиданд, намоёнгари иқтидори империяи ӯ буданд.

Дар поёни филм гуфта мешавад, ки солҳои ҳукмронии Соҳибқирон ба парокандагии феодалии хотима дода шуд. Дар ин фосила бо кишварҳои бузурги Аврупо — Франция, Англия ва Кастилия робитаҳои савдою дипломатӣ роҳандозӣ шудааст. Таърих Амир Темуро дар қатори сарлашкарони бузурге чун Искандари Мақдунӣ, Дороти I ва Юлий Сезар мегузорад.

АИ «Дунё»,

ВАРШАВА.

ОБЪЕКТҲОИ МЕРОСИ ФАРҲАНГИ ДАР МУҲОФИЗАТИ ДАВЛАТ

Дар 12 объекти мероси мадании вилояти Андиҷон қорҳои сохтмонӣ-таъмири ва ободонӣ ба амал бароварда мешаванд. Ҳифзи обидаҳои таърихӣ ва ёдгориҳои

мадании мавҷуда ва қорҳои ободонӣ дар асоси нақша амали мегарданд. Соли равон табиқи қорҳои сохтмонӣ таъмир ва ободонӣ дар ёдгориҳои меъмории «Дуқчи Эшон», «Аҳмадбекҷой», «Масҷиди Юнусҷой», «Масҷиди гунбаз», «Обелиск ва солиб», «Калисои Николайи авлиё» воқеъ дар шаҳри Андиҷон, «Суфлителипа» (ноҳияи Булоқбоши), «Абдуллобӣ-1» (ноҳияи Чалақудуқ), зибратгоҳи «Юнусота» (ноҳияи Қурғонтеппа) ба нақша дароварда шудааст.

Эҳтиёт кардан, барқарор ва обод сохтани зибратгоҳҳо, ёдгориҳои меъмории, обидаҳои таърихӣю меъмории, ки таърихӣ боӣ, давлатдорӣю миллии моро дар худ инъикос мекунанд, дар як қатор зибратгоҳҳои вилоятҳои дигарӣ ҷумҳуриямон низ ба роҳ гузошта мешаванд.

Дар сурат: пешбурди қорҳои сохтмонӣю ободгарию дар объекти мероси мадании вилояти Андиҷон. Суратгир: З. УМУРЗОҚОВ (Уза).

Ба қариб дар шаҳри Намангон тахти мавзӯи «Қадрӣ инсон – бузург» қорабини ботантана баргузор шуд. Дар он, ки бо мақсади ба ёд овардани гузаштагоне, ки бо қасорати худ дар тараққиёти ҷамъият ҳисса гузоштаанд, гирифтаи қадрӣ инсон ба амал омад, қуҳансолон, фаълон, собиқадорони меҳнат ва қавонон иштирок карданд.

ҚАДРИ ИНСОН — АЗ ҲАМА БУЗУРГ

— Чи тавре ки роҳбари давлат таъкид намуданд, қадрӣ инсон бузург аст. ӯ на аз фардо, на аз оянда дур, балки айнан аз ҳаёти имрӯзӣ худ бояд розӣ ва мамнун шуда ҳаёт ба сар барад. Имрӯз дар байни мо он инсонҳои фидоӣ ва қаҳрамон, ки баҳри озодиву ободии Ватан қон нисор намундаанд, нестанд, вале аз он хурсанд ҳастем, ки қавононамон қору амали онҳоро идора мекунанд. Роҳи мардонагии онҳо барои қавонони мо ибрат аст, — гуфт роҳбари вилоят Ш. Абдуразоқов. — Дар вилоят 5 нафар «Қаҳрамони Ўзбекистон», 8 нафар «Қаҳрамони Иттиҳоди Шӯравӣ» ва 58 нафар «Қаҳрамони меҳнати сотсиалистӣ» ба сар бурдаанд. Мо бо онҳо мефаҳрем.

Дар давоми қорабинӣ баҳшида ба хотираи як қатор ҳавтанони намангонӣ, ки дар ҷангҳо ва ақибгоҳ қаҳрамонӣ нишон додаанд, видеоролик намоиш дода шуд. Дар байни онҳо Қаҳрамони Иттиҳоди Шӯравӣ — Михаил Фаёзови ҷустӣ низ буд, ки сари синаи ӯро медалорденҳо оро меод. Садои ӯ, ки аз хотираҳои ҷанг суҳан мекард, дили ҳозиринро ба тасхир овард: «Дар майдони муҳими ҷанг аз саҳро нафар ҳамсафамон ҷудо мешудем. Баъди як сонияи суҳбат

дар пешани назари яқдигар набуд мешуданд. Рӯзе рафиқи наздикам Михаил, ки ба миллати рус мансуб буд, гуфт: «Дўстам, ба Ватан баргаштан насиб мекунанд ё не. Агар қадоме аз мо зинда монем, барои абадӣ гардондани ном ва дўстиамон номамонро дигар мекунем». Ин тақлиф ба ман ҳам маъқул шуд. Мутаассифона, рафиқам дар ҷангҳо дар пешани назарам ҳалок гардид. Баъди ба Ватан баргаштан номамро бо Михаил иваз кардам...»

— Ватанамон тинҷ, осмонамон мусаффо, албатта, ба қадрӣ ин расидан лозим, — гуфт Қаҳрамони Ўзбекистон, роҳбари ҳоҷагии фермерии «Хадича Мирзоева»-и ноҳияи Тӯрақурғон Хадича Мирзоева. — Ташкил намудани ҷинҷи қорабинӣ ниҳоят зарур аст. Баҳусус, ҳаёти ибратбахши авлоди қуҳансолро ба қавонон бояд ҳикоя кунем, то ки онҳо ба қадрӣ инсон, ба қадрӣ Ватан бирасанд, арзишҳои миллии, меҳру оқибат ва меҳнатдӯстиро омӯзанд.

Дар поёни қорабинӣ суруду рақсҳои миллии миллатҳои гуногун таъби ҳозиринро шод гардонд.

Шоҳида ДАМИНОВА,

вилояти НАМАНГОН.

Лоиҳаи «Мақони сабз» — дар амал

БЕШАЗОР — ДАР КЎҲСОР

Фасли баҳор — фасли кишту қор ва албатта мавсими сабзонидани ниҳолҳои манзаравӣ ва меванок аст. Бинобар ҳаҷми ҷамоаи ахлу тифоқ ва сермиллати садорати идораи давлатии ҷанғали вилояти Самарқанд дар асоси лоиҳаи «Мақони сабз» маъракаи ниҳолшиноиро бо тайёрии пухта ба поён расонданд.

— Дар тасарруфи идораи мо 10 ҳазору 537 гектар замин буда, аз он қариб 905 гектараш беҳазор аст, — гуфт роҳбари идораи мақури Зиёдулло Ҷамолов, — минтақами мо дар шаш ноҳияи вилояти Самарқанд, ки дар доманақӯҳро ва талу ёнаҳои қӯҳсор қойгир шуда, танҳо ҳаҷми сол 475 гектар ҷанғалзору беҳазор бунёд шудааст.

Хушбахтона дар моҳи март ҳаво сербориш омад ва қариб ҳамаи ниҳолҳои манзаравӣ ва меванок сабзонданд.

— Зиёдулло Ҷамолов, мекунанд аз қучо пайдо мекунанд?

— Дар тасарруфи идораи мо ҳоҷагии ниҳолпарварӣ вучуд дошта, беш аз 15 гектар майдони обёрӣ дорад. Ана дар ҳаҷми чӯ ниҳолҳои гуногуни мевадор ва манзаравӣ парварӣш ёфта, ба ноҳияҳои вилояти Самарқанд тақсим мешавад.

Дар асоси лоиҳаи «Мақони сабз» дар ҳудуди вилоят беш аз 16 миллиону 400 ҳазор бех ниҳоли манзаравӣ ва меванок сабзонданд, ки ба он идораи мо саҳми арзанда гузоштааст.

Танҳо дар ҳудуди Ҷўпонато 186 гектар майдони бекорҳобида сабз хоҳад шуд. Барои обёрӣ аз ҳазинаи давлатӣ 8 миллиард сўм ирсол гардид.

Дар моҳи феввали соли ҷорӣ сарвари давлатамон ба Самарқанд таширӣ оварда, аз қорҳои васеи ободу зебо гардонидани боғбон хурсанд шуданд.

Имрӯзо саҳно нафар сайёҳони хоричӣ ба Ўзбекистон аз шафати Ҷўпонато гузашта бо ҳавас ба ниҳолу қаламчаи гулбутта менигаранд.

дар қӯҳсор қормағз, бодом, pista, тутӣ балхи, зардолу, нок ва гайра парварӣш намоём. Дар як гектар майдони бекорҳобида 500 бех ниҳоли pista парварӣш карда, барои ҳар як ниҳол 25 литр об бо ниҳолҳои маҳсус ҷакраҷакра обёрӣ мешавад.

— Солиҳо гузашта дар қорҳои миллионҳо бех ниҳолҳои манзаравӣ ва меванок гўе «сабзонданд», ки оқибат миси қори дурўғини изофанависон фош шуд... — Иншоаллох, замона ва мо нис дигар гардида, бо сиебати дурандешона ва хирадмандони сарвари давлатамон маъсала ранги дигар гирифт.

Шаҳсан ман ва зердастон ҳар рӯз аз нашунамона ва дар асоси қорҳои агротехниқӣ парварӣш ёфтани ниҳолҳои манзаравӣ ва меванокро назорат мекунанд. Агар ягон бех ниҳол хушк шавад, барои гунаҳгор ҷазо ва қарима муқаррар шудааст.

Воқеан дар омади гап бояд таъкид кард, ки қаминана бисёр қитобҳои бадеӣ ва ҳуҷҷаҳои мутааллимаи намуна, бораҳо хондаам, ки дар солҳои қатъӣ мардум маъз хушкмева истеъмол карда, аз гуруснагӣ змин мондаанд. Сонӣ мева хўроқҳои серғизо ва шиқобашш ба ҳисоб меравад. Афсӯс, ки баъзе шахсонӣ қитобандеш ҳаҷто дар наъди ҳавлӣ ё сари кўча ду бех ниҳолу қаламчаи гулбутта парварӣш намунаанд. Агар аз нуқтаи назари динӣ гирем ҳаҷ, аҷру саваби сабзонидани ниҳолҳо бештар аст.

Дар қӯҳсор пайдоиши беҳазор натарон барои мардум, инчунин паррандаҳо ва ҳайвоноти ваҳшӣ нисз фонданок мебошад. Зеро хўроқ афзоиш меёбад ва шумораи онҳо бешак зиёд хоҳад шуд.

Зоҳир ҲАСАНЗОДА, ҳабарнигори «Овози тоҷик» дар вилояти Самарқанд.

(Давомаш. Аввалаш дар шумораи гузашта).

Мулло Султон ин суҳанҳои бойро шунида, хулосаҳои ӯро ба риштаи таҳлил мекашид. Ин дам бой боз лаҷоми суҳбатро ба даст мегирфт:

— Ту гапҳои маро ба гўшат гирифтӣ? — Ҳа, — тасдиқ мекунанд ӯ. — Фаҳмида боӣш, биё, бихез, ки роҳ хеле дур.

— Ҳамин аз ҷой бармеҳезанд. Онҳо ба дунболи рамаи бузу гусфандро ӯ боло меваранд.

Рӯзи дигар, айни офтобшинам ҳаҷор тан даҳмардаи таҳамтан ба қозаи онҳо меоянд. Ошнояш баробари дидани ин паҳлавонон онҳоро шинохта ва ба Мулло Султон меғўяд, ки онон паҳлавонҳои номдоранд дар минтақаи Боботог. Аз рўйи гуфтаҳои шиносӣ деринаш ин паҳлавонҳои зодаи Ховалинг буда, бобово бобокалонҳашон ба ин диёр кўчида омада, дар деҳаи Оқмасҷид, дар лаби дарёи Кофарниҳон сукунат ихтиёр кардаанд. Мулло Султон меандешид, ки қаро бой ба ин қарор омад? Агар ӯ дар ин набард ба ин паҳлавонҳо мағлуб гардад, ҳоли ӯ чӣ мешавад бошад? Ба ҳаҷми монанд суолҳои ҷигил ӯро ором намегузошт.

Рӯзи дигар ҳамроҳи бой боз чанд нафарӣ дигар дар қозаи даҳмардагон гун мегарданд. Ҷойи гўштиро нисз аниқ мекунанд. Аз оғоз бой ба ахли давра рӯ оварда иброз мекунанд, ки гўштиро оғоз карданӣанд, боз қиро интизор хоҳем шуд. Яке меғўяд:

— Ҳама сарчамъанд. Наҳуст қавонмарди паҳлавонро ба давра меконанд, ки тану ба-сташ ба ӯ қариб баробар буд. Давра хурд буд, нафарон чандон зиёд набуданд.

Ин паҳлавон ба давра баромада, дар назди бой ва чанд одамони шиносон менишаст. Касе бо овози баланд меғўяд, ки оё байни ин паҳлавонон қозае мондан ё не. — Албатта, — тасдиқ мекунанд бой дар қавоб.

— Байни ин ҳар ду паҳлавонон шишаке мондем, — бо овози баланд садо мекунанд ӯ.

Мулло Султон ба давра дохил гашта, ба рақибӣ хеш салом арз мекунанд. Ҳарду аз ахли нишаст дасту дуое гирифта, аз ҷой бармеҳезанд. Онҳо даврано гирд мегарданд.

Мулло Султон панҷаи ҳариғи хешро маҳкам дошта ӯро ба қонибӣ хеш наздик мекашад. Ин дам пайте қаста, пойи росташро морвор ба пойи ӯ пешонида ҳуссаи ӯро ба самти чап мегардонад. Паҳлавон рост бо тахтапушт ба замин меафтад, аз замин ҳоку чанг ба ҳаво меҳезад.

— «Ҳалол, ҳалол», — гуфтани ахли давра ба гўшаш чун барқ меварад. Паҳлавонӣ мағлубгашта дастӣ Мулло Султонро фишурда, аз давра берун мешавад.

Дартоқ паҳлавонӣ дигар ба паҳлуи Мулло Султон қарор мегирад. Ҳарду аз ахли давра фотежа гирифта аз ҷой бармеҳезанд. Даврано

ду бор гирд мегарданд. Дар ин набард Мулло Султон он амали гўштингири хешро ба қор намебардад. Қувваозмоии наҳуст натиҷа намебахшад. Дар навбати дувум рақибашро ба як паҳлӯ меафтад. Дар навбати сеюм пайт ҷуста гиребони ҳариғашро маҳкам дошта, пойи ростӣ хешро каме ҳам карда, ӯро ба тахтапушт гирифта, ба замин сарозер афтонида, ҳуссаи ӯро ба замин паҳш мекунанд, паҳлавон маҷли қунбидан намекунад. Гиреви овози «ҳалол, ҳалол»-и ахли нишаст дар қўҳро ақси садо мекунанд. Паҳлавонҳои саввум ва чаҳорум рўйи рост даст боло карда, мағлубиёти хешро ба ҳамагон ифзор мекунанд. Гўштингири боз зиёфаату гўштуруи аҷном меёбад. Ҳама аз пайи қори хеш меваранду Мулло Султон аз бой сураати ин ҳолро мепурсад. Ин суол бойро дар банди андешаҳо меандозад ва чанде нагузашта сабаби омада қардани чунин тадбирро шарҳ мекунанд.

— Писарам, оё мекунӣ, ки қаро даҳмарда меконанд рамадонро? Агар ҷўпон зуру тавонони даҳмардро надошта бошад, ӯ ҳеҷ гоҳ аз ҳудди пойидани рама нахоҳад баромад. Мо туро санҷидем. Кунун аз худ итминон ҳосил кардем, ки ба ин қор қувваи бозоят кифоят мекардааст. Мо бе ҷуну қаро ба ту пойидани як рамаро мепурсорем.

Бой каме таваккуф карда афзуд: — Писарам, фаромўш набояд кард, ки пойи гусфанд мисли худаш сахт аст. Даҳмардагӣ халопӣ, Паҳлавонӣ тақозо дорад. Соҳибӣ ин қасбу қор агар ба ин амалҳо риоя накунад, захматхош самар нахоҳанд дод. Рафикат меғўяд, ки ту қавонмарди худотарсу баорӣ. Панҷ вақт намоз мекондаӣ. Баробари шунидани ин гуфтаҳо эътиқодӣ банда ба ту афзуд.

Бад-ин тариқ Мулло Султон дар ин мавзее афсонавӣ шаш сол рамаи бойро бекаму қост мепояд. Бой Мулло Султонро фарзанддор дўст меодшт. Шумораи рамаи ӯ хеле зиёд гашта буд. Соли ҳафтам дар ин минтақа хушсолӣ мешавад. Аз осмон наме намечаканд. Аз замин алафе сар боло намекунад. Мол харобу хаста мегардад. Бой чанд нафар хидматгори хешро ба водии Қаротегин мекористад. Гўе дар адиру даштҳои ин мавзее борон борида алафи зиёд шуда бошад. Бо нишондодӣ бой рамаи Мўсақул ва ӯро яқоя карда ба водии Қаротегин меоранд. Гуфтаи ҳолдонҳо вор ба пойи ӯ пешонида ҳуссаи ӯро ба самти чап мегардонад. Паҳлавон рост бо тахтапушт ба замин меафтад, аз замин ҳоку чанг ба ҳаво меҳезад.

— «Ҳалол, ҳалол», — гуфтани ахли давра ба гўшаш чун барқ меварад. Паҳлавонӣ мағлубгашта дастӣ Мулло Султонро фишурда, аз давра берун мешавад.

Дартоқ паҳлавонӣ дигар ба паҳлуи Мулло Султон қарор мегирад. Ҳарду аз ахли давра фотежа гирифта аз ҷой бармеҳезанд. Даврано

таъсири амиқ мерасонад. Раҳораҳ банди ин ҳаёл меандешид, ки чӣ бояд кунад? Бо бой дар ин ҳусус гуфтугўю бояд кард, изҳор менамояд Мулло Султон.

— Ҳалли ин қорро ба дўши ман воғузур, — изҳор мекунанд мўсафед.

Онҳо дар сари ин гуфтугўю бо ҳам ҷудо мешаванд. Бобо ба қониби ҳонаи хеш, Мулло Султон ба қониби қозаи даҳмардагон меваранд. Чун бой ба Камароб меварад, ӯ ин ҳабарро ба мўсафедӣ нуронӣ мерасонад. Суҳбатаи ҳарду тўлонӣ мешавад. Ҳаққи хидмати ӯро дар шоҳидии ин мўсафед мепардозад бой ва ӯро аз даҳмардагӣ озод мекунанд.

Азбаски қобилияти модарзодӣ таъсири амиқ мерасонад. Раҳораҳ банди ин ҳаёл меандешид, ки чӣ бояд кунад? Бо бой дар ин ҳусус гуфтугўю бояд кард, изҳор менамояд Мулло Султон.

— Ҳалли ин қорро ба дўши ман воғузур, — изҳор мекунанд мўсафед.

тон аз устоди хеш узр пурсида, ваъда мекунанд, ки ин қорро тақрир нахоҳад кард.

Баъди як соли ин воқеа дар ҳаҷми айлём як гуруҳ наварқони мир ба суруги Мулло Султон ба деҳаи Камароб меоянд. Меғўнд, ки дар Ҳисори Шодмон подшоҳи Бухорои Шариф ба мардуми ин диёр Гули Суруҳ (Наврўро) таҷлил карданист. Дар ин маъракаи бошқўҳ паҳлавонҳои зиёд омада, гушӣ хоҳанд гирифт. Мулло Султон бояд дар ҳамоиши тантанавӣ паҳлавонҳои гўштин гирифт. Устоди ӯ ҳарчанд ба наварқони мир меварданд, ки ӯ паҳлавон мист, танҳо муллое ҳасту ҳалос. Наварқон ба зури ӯро ба Қаротегин бурданӣ мешаванд. Онҳо ба гапи мулло эътибор надода, истодагариҳ сахте нишон мекунанд.

Ноилоҷ Мулло Султон ба ҳамроҳии наварқон ба даргоҳи мири Қаротегин меояд. Баъди як рўз бо ҳамроҳии одамон, ки дар ин ид иштирок мекунанд, ҳамроҳ ба қониби Ҳисори Шодмон роҳ мегарданд. Дар назди қалъаи Ҳисор бо шўкўҳу ҳашамати бисёр, баҳри тачлили ин ид одамони зиёде гирд омада буданд. Мардуми аз роҳи дур омада, дар гирду атрофи қалъаи манзил гирифта, оғози ин иди бузургро интизор буданд. Маросими гўштингири Гули Суруҳ оғоз ёфта буд. Сарвари давра аз як гуруҳ мўсафедон дуои хайр гирифта, наварқонро ба гўштингири даъват мекунанд. Наварқон бо шаққо завқи зиёд гўштин гирифта, таъби ахли даврано ба хуруш меварданд. Ба қалонсолон нисз наварқон меварад. Чанд тан паҳлавонӣ аз музофотҳои дур омада, маҳорат ва мардонагии хешро ба ахли давра намоиш мекунанд. Пас аз ин қувваозмоии гўштингинрон сарвари давра бо овози баланди қарандорҳо ба ҳозирин мурочиат мекунанд:

— Нашунидем нағўед, эй мардум! Ба давраи Ҳазрати Али паҳлавони номии олампаҳо Саидамур Олимхони соҳибӣ ин мулку макон, Мираҳмади Зўровар ба гўшӣ мекорояд. Дар ҳеҷ замон ва дар ҳеҷ макон пушти ин таҳматан заминро надида. Барояд, қадомин зўроваре бошад, ба набарди ин паҳлавони овозадор. Ин лаҳза ба гўшӣ сарвари давра навқаре омада меғўяд. Боз овози сарвари давра дубора баланд садо мекунанд:

— Эӣ ахли муслимини Ҳисори Шодмон, эӣ ахли ин диёри афсонавӣ, бешнаведо ба гўш гиред? Дар набарди паҳлавони олампаҳо, аз водии Қаротегин, паҳлавони мусофир, муллои мусофир дар талаб будааст. Мо ин паҳлавонӣ овозадорро ба давра меконем. Мулло Султон чун ин ҳарфӣ ҳиҷоро аз даҳони сарвари давра шунид, тану чонаш аз гоғти дарде ларзад, ноаён аз дидагонаш ашқ донна-дона ба руҳороҳаш рехта, ба анбўҳи риши дарозаш нопаид гардид. Фурсат танг, осмон баланд, замин сахт. Сарнавишти тал-

ху шўри хешро ба ёд овардан фоидае надохт. Бо як нерӯи қавӣ ҳолати хешро дубора барқарор карда, аз ҷой бардам бароқст.

Босалобат пайқари рустамонашро мисли қўҳи Ҷўлбаир баланд бардошта, ба давра ворид мегардад. Дидагонаш гўе ҳеҷ чизеро намеدید. Паҳлавони подшоҳро салом арз карда, ба дунболи ӯ қадам менишад. Ба худ омаду нигоҳаш ба гуруҳи мўсафедоне бархўрд. Пешани онҳо дуну нишаст, мўсафедо бозғитром аз ҷой бархоста ӯро ба оғўш кашида барояш дуое дод. Боз овози марғулдори сарвари давра хуши одамонро ба худ овард.

— Эӣ мардум, нашунидем нағўед, дар набарди паҳлавони олампаҳо Саидамур Олимхон — Муҳаммади Зўровар, паҳлавони «муллои мусофир» аз водии Қаротегин баромада. Ба ин ду шахсути давра, дуои шуморо мекорем. Ҳама ба ҳар ду паҳлавонони таҳамтан дуое мекунанд. Чун ин ҳарфӯ ҳиҷоро аз забони сарвари давра дубора бишнавид, гўе боз ҳаҷми дарди чанд лаҳза таскинефташ бедор гашта, ба чонаш чун сўзон мекунанд. Барқоси оби дидашар пок сохта, қомати худро баланд мегардад. Паҳлавони подшоҳи пешу ӯ ба дунболи вай меварад. Давра ба назараш гирдгардон буд. Ҳомўшии гароне ҳуқм мекард. Гўшу хуши ҳамагон ба онҳо буд ва ҳар як ҳаракаташон аз мадди назар берун намемад. Паҳлавони подшоҳ дар қош истода, бо Мулло Султон рӯ ба рӯ омада, гиребони рақибашро очилан маҳкам мевардад. Мулло Султон нисз ноаён миёнбанди ҳариғашро маҳкам дошта, дар байни пойҳош ин дам меандозад. Паҳлавони подшоҳ ин дам аз ин ҳуҷуми ноғаҳонӣ ба тахлақа афтада, зўр мезад, ки пойҳои бандофтадошаро аз пойҳои рақибаш раҳо созад. Ин ҳарбу зарб бенаҳия аҷном меёбад. Аз ҳам ҷудо мегарданд онҳо. Яке пешуру дигаре аз дунбол қадам менишоданд. Набарди навбати оғоз меёбад. Ин бор Мулло Султон бо як нерӯи рустамона дунданӣ қомати ӯро маҳкам дошта, пойи ростӣ хешро каме ҳам карда, тану тўши ӯро чун ҷувели бордор бемайлони ба тахтапушт гирифта, яқу яқбора ба замин паҳш мекунанд. Рақибаш аз фишори сахту сангин ба ҳеҷ қонибӣ наметавонад.

— «Ҳалол, ҳалол», — дод задани мардум замину замонро ба ларза меварда.

— «Офарин, муллои мусофир! Офарин паҳлавони мусофир!» гўиҳо ба давра гулгула афканда буд. Ҳама хайрон, кунун чӣ мешавад бошад гўён, ба яқдигар бо таъҷуб нигоҳ мекарданд. Мулло Султон оҳиста аз замин паҳлавон гирифта, ӯро аз дастӣ мевардордад. Паҳлавон ғайрихитёр, мардонавор Мулло Султонро ба оғўш кашид, ба тахтапушт саммонона ду се бор тапта-тапта ба ахли давра рӯ меварда.

— Ҳалолас бод ин паҳлавонро, маро ҳеҷ кас то ба ин рўз, ба ин усул тахтапуштмаро ба замин ҳам накарда буд, — гўён аз давра берун мешавад.

(Давом дорад).

Нуралӣ РАҶАБ.

15-уми апрел — зодрузи устод Садриддин Айни

САДРИДДИН АЙНИ — ПУЛИ ДЎСТИИ ХАЛҚҲОИ ТОЧИКУ ЎЗБЕК

Дар садаи ХХ Устод Садриддин Айни идомадиҳандаи анъанаҳои нек чандасраи равобити дўстонаи тоҷикон ва ўзбекон буда, дар ин роҳ хидмати шоистаеро ба анҷом расондааст.

Устод Айни бо адабони ўзбек — Ҳамза Ҳакимзода Ниёзи, Абдулло Қодирӣ ва Фағур Ғулום ҳамкориҳои наздики эҷодӣ барқарор карда, дар тарбияи онҳо нақши назаррас доирад. Ӯ аз аввали қарни ХХ бо ду забон — тоҷикӣ ва ўзбекӣ асар эҷод карда, ба тақдирҳои халқи ўзбек ва сарнавишти фарзандони он баҳои воқеӣ додааст. Махсусан, дар тазкираи «Намунаи адабиёти тоҷик» дар қатори адабони барҷастаи тоҷик аз суҳансароии тоҷикони муқимӣ ва ирфонӣ, инчунин, дўстии ин ду халқ вазеҳ шарҳ медиҳад. Масалан, вай дар бораи Машраб маълумот дода, аз ҷумла наменвисад: «Машраби Намангонӣ — ишамш Бобораҳим

аст. Дар соли 1123 ҳиҷрий дар Кундуз ба фатвои уламо ва ҳукми Маҳмудии Қатаған шаҳид карда шуд. Девони туркии Машраб мавҷуд аст. Уламо ва зӯҳродро саҳт танқид мекунанд...»

Чунин таҳлил ва баррасии нақди ашъори адабони ўзбекро Устод Айни идома дода, доир ба аксари адабони ҳавзаи Мовароуннаҳр, ки бо забонҳои тоҷикӣ ва ўзбекӣ асар офаридаанд, аҳбори воқеӣ пешниҳод кардааст.

Дар бораи ин, Устод Айни ду асари бунёдӣ дигар дар бораи ду адаби ўзбек — Муқимӣ ва Алишери Навоӣ таълиф карда, нақши онҳоро дар адабиёт ва фарҳанги тоҷикӣ ўзбекӣ рӯшанӣ барҷаста муайян кардааст. Ӯ соли 1943 рисолаи «Муқимӣ ва давраи ӯ» ва соли 1948 рисолаи «Мир Алишер Навоӣ»-ро ба забони ўзбекӣ ба таъб расондааст. Пасон асари дуюмашро ба забони тоҷикӣ низ аз нашр баровардааст.

Ҳамзамон, Устод Айни соли 1940 «Ҳамса»-и Навоиро ба забони ўзбекӣ чоп намуда, ба «Ҳамса»-и талқискардаш мӯҳаддимаи муфассал навишта, нақши Мир Алишер Навоӣ ва Маълону Қомиро дар рушди адабиёт ва ирфон, инчунин, дўстии ин ду халқ вазеҳ шарҳ медиҳад.

Гуашта аз ин, Устод Айни ба бисёр адабони ўзбек ҳаққи устодӣ дошта, аксари онҳо дар хотироташон аз мӯҳаббат ва меҳ-

рубонии ӯ бо самимият ихзори назар кардаанд. Ҳамчунин, дар пайрави Устод С. Айни асар офарида, мактаби адабии уро таҳким бахшидаанд. Махсусан, Ҳамза Ҳакимзода Ниёзи, Абдулло Қодирӣ ва Фағур Ғулום аз мактаби устод гузашта, соҳиби дастовардҳои зиёде гардидаанд. Доир ба ин масъала муҳаққиқи робитаҳои адабии тоҷикӣ ўзбекӣ М. Қўшқонов қайд мекунанд: «Устод Айни ва Абдулло Қодирӣ дўстони хеле наздик буданд. Онҳо зуд-зуд бо ҳам мулоқоту суҳбат мекарданд. Айни ба Тошқанд сафар мекард ва Абдулло Қодирӣ ба Самарқанд меомад. Абдулло Қодирӣ дар асарҳои борхӯ аз Айни ёд мекунанд ва ҳамчунин, Устод Айни дар асарҳои номи Абдулло Қодирӣ зуд-зуд зикр кардааст.»

Устод Айни, инчунин, донандаи хуби забони ўзбекӣ буда, анъанаи зултисоннаи ирфонӣ додааст. Дар солҳои бистуму сиюми асри ХХ бошад, мақолаҳои зиёди Устод Айни ба забони ўзбекӣ дар рӯномаву маҷаллаҳои Ўзбекистон чоп шуда, дар онҳо адаби халқи захираҳои ўзбекро барои ба даст овардани саводу дониш ва рушди мактабу маориф даъват кардааст.

Ҳамин анъанаи неку писандаи даи дўстиву рафоқати ду халқи ҳамсояро баъдан ду шах-

сияти барҷастаи фарҳангу сиёсат — Мирзо Турсунзода ва Шароф Рашидов идома дода, ба он мазмуноҳи баланди инсондўстона ва башардўстона ҳамроҳ намулдаанд.

Бо ташаббуси Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба хотири баргузор намудани солномаи Устод Айни Қумитаи Айни мавзӯи «Садриддин Айни ва Алишери Навоӣ»-ро ба нақша гирифт ва ин чорабинии илмӣ бо иштироки олимони ду кишвари ҳамсоя ва дўст баргузор гардид. Ҳамчунин, дар маросими пардабардории аз рӯйи лавҳаи хотираӣ доир ба ёдбуди Фотех Ниёзи дар шаҳри Самарқанд адабони тоҷик иштирок карда, аз маҳорат ва истеъдоди ин адиб, ки аввал ба забони ўзбекӣ шеърро мақолаҳо таълиф мекардааст, ёд намуда, нақши уро дар рушди ду адабиёт ба неқӣ ёдоварӣ намулдаанд.

Дар ҳақин давра баъзе хунармандони тоҷик дар сахнаҳои театри Ҷумҳурии Ўзбекистон концерти хунарӣ ва эҷодӣ баргузор карда, иддае аз овозҳои машҳури Ўзбекистон дар шаҳру ноҳияҳои кишвари мо бо барномаҳои хунарӣ баромад карда, садои дўстӣ ва оҳанги дилқаси бародарию дар фазаи мамлакатамон паҳн намулдаанд. Ҳамаи ин чорабиниҳои фарҳангӣ

аз мӯҳаббат ва дўстии ин ду халқ дарак дода, риштаҳои бародарию устувортар мегардонанд.

Асоси ин ҳама муваффақиятҳо, бе шакки шубҳа, сулҳу ваҳдат ва дўстӣ буда, тоҷикон ва ўзбекҳо ин сифатҳои олиро ба дигарон тарғиб мекарданд ва онро чун ғавҳараки чашм ҳифзу ҳимоя менамундаанд. Аз ин лиҳоз, мавзӯи дўстиву рафоқат, яқдиливу ҳамдигарфаҳмӣ яке аз мавзӯҳои умдаи адабиёту фарҳанги оламшумули тоҷикон ва ўзбекҳо ба шумор меравад. Ҳамин нуқтаро аллома Б. Фағуров қайд карда, аз ҷумла навишта буд: «Дар тўли ин қарноҳ байни назму ҳамосаи ўзбекони ҳақосаи адабиёти мардуми тоҷик таъсири мутақобил мавҷуд буд. Дар ин давра синтези расму одатҳо, маросим ва фарҳанги халқҳои тоҷикӣ ўзбекӣ пурмаҳсул давом кардааст.»

Дар воқеъ, дўстии ин ду халқ аз қадим на танҳо дар анъанаву суннатҳо ифода меёфт, балки дар робитаҳои фарҳангии адабиёти назм таҷассум гардида, шуҳрати беандоза касб мекард.

Абдучаббор РАҲМОНЗОДА,
академики Академияи
илмҳои
Тоҷикистон.

НАХУСТИН ЧЕМПИОНИ ШАМШЕРБОЗИ МО

Маълум, ки дар миқёси байналхалқӣ варзишгарони ўзбекистонӣ қариб дар ҳамаи навъҳои спорт ба қомеъӣ даст ёфтаанд. Дар ҳамаи навъҳои варзиш пешсафиро ливобдорони варзишгарони мо дар минтақа, зиринан, ба касе сир нест.

Андоми мо дар шамшербозии шамшерзанӣ дастӣ баланд дошанд, ки ин дар достонҳои ҳамосаи алоҳида ситотиш ёфтааст. Вале дар солҳои истиқлолият аз байни варзишгаронамон ягон нафар ба дараҷаи қаҳрамони ҷаҳон набаромада буд.

Аз 20-уми моҳи апрел дар Аморати Муттаҳиди Араб чемпионати ҷаҳон байни наврасон ва ҷавонон аз рӯйи шамшерзанӣ баргузор гардид. Шамшербозии ҷавони мо Зухриддин Қодиров номи худро дар таърихи Ўзбекистон чун нахустин шамшербоз сабт намуд, ки ба унвони баланди «чемпиони ҷаҳон» муяссар гардидааст. Намоёнани мо аз болои ҳамсиноронаш аз Канада, Миср, Венгрия ва ИМА

ғалаба намуд. Дар финал аз болои Колин Хеттоки олимпӣ пирузӣ ба даст овард (15:13) ва шарафи варзиши Ўзбекистонро баланд бардошт.

Дигар аз шамшербозонӣ мо Самира Шокирова ва Мўсо Айтмуродов то ҷаҳрияфинал баромаданд, вале дар мусобақҳои навбатӣ, ки бояд тақдирӣ медали биринҷиро ҳал менамуд, мағлуб шуданд.

Дар чемпионати шамшербоздуктар Зайнаб Дайибекова низ ба қомеъӣ даст ёфт ва бо медали биринҷӣ тақдиронида шуд.

Зимин чорабиние, ки бахшида ба муваффақияти шамшербозҳои ҷавони мо дар Қумитаи миллии олимпӣ рӯйи қор омад, вазирӣ рӯшди варзиши ҷумҳури Аҳмад Икромов варзишгарҳои муваффақи моро бо ин натиҷаҳои баланд самимона табрик кард. Баъди он вай фармони Президенти ҷумҳури оиди бо муқофоти давлатӣ «Мард ўғлон» қард карда шудани Зухриддин Қодировро хонд ва ба варзишгар муқофоти тантанавор супурд.

Ба мураббии ҷамоаи яққачин Владимир Назимов ба мқдорӣ 2 ҳазор, мурабӣ Ёркин Йўлдошев як ҳазор, ба Зухриддин Қодиров 5 ҳазор, ба Зайнаб Дайибекова бошад 3 ҳазор долларӣ ИМА муқофоти пулӣ супурда шуд.

М. ШОДИЕВ.

“ШУЪЛАИ ҶОВИДОН”

Дар бораи ҳаёт ва фаъолияти яке аз симоҳои бузурги адабиёти Шарқ, поязгори адабиёти навини тоҷик Устод Садриддин Айни бисёр олимону адабони машҳуру забардаст рисола ва асарҳои зиёде ишро намулдаанд. Қурбонӣ Убайдуллоева чанд муддат — ибтидои солҳои панҷоҳуми асри гузашта барои мошиннавис кардани асарҳои устод ба даргоҳи ӯ равуо карда, таассуроти худро аз ҳаёти пуррибати ин марди хирадманд бо меҳр рӯйи коғаз овардааст:

“... Адаби бузург — Садриддин Айни созгори номи муборакшад дар қалби шоғирдон ба сифати устоди кушодабағале ҷовидон нақш хоҳад бааст. Ба ҷавонони раҳнамоӣ кардан, онҳоро бо назардошти истеъдоди қобилиятишон ба ин ё он қор сафарбар сохтан, барои соҳиби илим шудани онҳо қумакӣ бегаразона расонидан, эшонро дар кулли соҳаи дастгирӣ карда, ба сўйи мақсад ва ниҳатҳои нек ҳидоят намудан аз вижа-

гҳои хоси табииати устод буданд. Агар шоғирдон роҳи худро ёфта, дар қору вазифае, ки интихоб кардаанд, ба қомеъӣ муваффақ гарданд, устод гўе орзуҳои худаш рўйи об баромада бошанд, хурсанд мешуд...»

Еддоштаро Қурбонӣ Убайдуллоеворо устод Паймон (Тўхтамош Тўхтаев) ба забони тоҷикӣ тарҷума намуда, онро дар рўномаҳои «Овози тоҷик» ва «Ғулбод тонгӣ» — «Субҳи Ғулбод» нашр карда буд. Дар арафаи

Асалой САРҲАТЗОДА,
донишҷӯи
Донишгоҳи давлатии
Самарқанд ба номи
Шароф Рашидов.

Синнам ба 80 наздик расидааст ва дар ихотаи як духтару набераҳо рӯзамро сипарӣ мекунам. Писаром — Назирҷон Ҷўраевро таъби дил тарбия карда будам. Аммо имкони молӣ даст наод, ки Назирҷон раваду дар ягон мактаби олий таҳсил кунад. Бо вучуди ин, ҳамеша даст ба қорҳои неку манфиатбахш мезада ва ба одамонӣ атроф муносибати самимӣ дошт. Вале одам ширӣ хоҳмӯрда будааст. Инро ҳаёт бори дигар собит намуд. Назирҷон дар беназмиҳо иштирок кард, ки 31 майи соли 2020 дар минтақаи Чашмаи ноҳияи Сўҳ ба вуқўъ пайваст ва ба панҷ соли ҳабс маҳкум шуд.

АЗ САРВАРИ ДАВЛАТ РОЗҶ ҲАСТАМ

Хеле таассуф мекўрам, ки соҳиби ҷаҳор фарзанд — Назирҷонам ба чунин гумроҳӣ ва нодонӣ роҳ доду ҳоло дар маҳбас ба сар мебарад. Дидаву доништа худро ба тўдаи одамҳои зад, ки хилофи қонун рафтор мекарданд, Вай ба ҷойи он ки мардумро аз роҳи бад гардонад, худаш низ ба маҷрои онҳо пайваст ва аз озодӣ маҳрум шуд. Иттифоқи афтод, ки ҳаргиз мо чашмдораш набудем. Агар аз ин воқеа сариваҷт оғош мекунем, ҳаргиз намегӯшотам, ки дар ин беназмиҳо иштирок кунам. Аммо тақдирӣ насиб ҳамин будааст ва маҳз гумроҳӣ ўро паси панҷара кашид.

Дар асл писарам мебоист аз пайи қору рўзгори осудаи худ мешуд. Ба гапӣ шайтони лаин даромаду ба чунин сарнавишти талх мовуҷеҳ гардид. Ман ба ягон кас маслиҳат намедиҳам, ки чунин ҳаётӣ фарзанди маро тақдор кунад. Зеро ҳар гуна рафторӣ кирдори носазо ҳатман муҷозот мешуд!

Ҳоло дар ҳона фарзандон роҳи падарашонро мепоянд. Гуашта аз ин, духтари қалонаш маълум мебошад ва мунтазам ба қумакӣ тиббӣ ниёзманд аст. Вай бо ҳаҷр ҳар рўз дору истеъмол кунад. Дар ин солу замона ҳама медонанд, ки нарху навои дорувор беш аз пеш боло меравад. Ман аз ҳисоби нафақаам ва қумакҳои ду писари дигарам, ки яке дар Русия ва дувумӣ дар То-

ҷикистон бо аъзои хонаводаи худ зиндагӣ мекунанд, бо илоҷе барои саломатию духтари маълумлаш талош ба ҳарҷ медиҳам. Боз ўронидану пушонидани се фарзанди қорӣ содаву осон нест.

Ба наздикии барои дидани Назирҷон ба Муассисаи иҷроӣ ҷазои рақами 2, воқеъ дар шаҳри Қаршӣ рафтаам. Ман аз сарвари давлат минтақам, зеро дастур додаанд, ки ҳатто дар чунин муассисаҳо низ ҳаққи ҳуқуқи маҳбусон роҳ карда шавад. Сардори ин муассисаи Чамшад Сувонов хеле одами хуб будааст. Маро хуб пазироӣ намуд ва ахволонро пурсид, ки роҳи дурударозор чӣ гуна пушти сар кардам. Баъд духтуронро даъват карда, фишо-

ри хунамро чен қунонд. Вай гуфт, ки муассисаи он ҷойи тарбияи ашқосе мебошад, ки дар ҳаёт раҳгум задаанд ва доништаву нодоништа аъмоли ношоиста кардаанд. Маълум шуд, ки писари ман низ аз имкониятҳои дар ин муассиса фароҳамо-вардашуда баҳраманд мебо-

ранд. Дарвоқеъ, ҷомеаи ҷаҳонӣ ва мардуми зиёд аз сиёсати хирадмандонаи Шавкат Мирзиёев оғош бохабаранд. Он кас дар панҷ соли охир чанд бор фармони инсонпарварона содир кардаанд ва ҳазорҳо гумроҳонро афс намудаву ба назди падару модар ва зану

Маслиҳати шифокор

БЕМОРИҲОИ ГИПЕРТОНИЯ ВА АСОРАТИ ОН ДАР ВОҲАИ СУРҲОН

Дар мақолаи мазкур дар ҳусуи қараёни касалии гипертония (баландшавии фишори хун) дар минтақаи Сурхондарё, усулҳои табобат, дараҷаи ривҷоёбии асорати он ва чораҳои пешгирӣ кардани он суҳан меравад. Дар ин самт барои пешгирӣ кардани асорати он таҳлилҳои асоснокӣ илмӣ бурда шуд. Аз 124 нафар гирифтори ин беморӣ таҳлил гирифта, натиҷабардорӣ гардид.

Касалиҳои дил ва рағу хун, чуноне ки дар ақсар мамлакатаҳои дунё муаммои долузари ҳисоб меёбад, дар кишвари мо низ мавҷеи асосиро ишғол менамояд.

Дар айни замон дар миёни қалонсолон гирифтори гипертония хеле зиёд буда, аз оқибати асорати он чандин касалии дигар низ пайдо мешавад. Дар миёни қалонсолон тағно гирифтори артериал-гипертензия (баландшавии фишор) тахминан 20-25% фиозро ташкил медиҳад. Яъне аз ҳар чор ёки панҷ нафар аҳоли аз баландшавии фишори хун азият мекашанд.

дшавии фишор), яъне ҳама ҳолатҳои баландшавии мунтазамии фишори хун дар назар дошта шудааст. Чуноне ки дар боло қайд намудем, ривҷоии касалии мазкур ба насли инсон вобастагии ҳаёт доирад. Агар аз падар ва ё модар яке гирифтори гипертония бошанд, ба фарзанд эҳтимоли 25% фиоз пайдо шудани ин беморӣ мавҷуд ва агар ҳар ду ба ин касали мубтало бошанд, ба фарзанд эҳтимоли 50% фиоз пайдо шудани ин беморӣ ҳаст.

Дар зинаҳои маълуми бемориҳои гипертония ҳуҷуҷи стенокардия (хуҷуҷи дил) мушоҳида шудани ҳамаи марҳилаҳои ва гипертрофияи (васеъшавии мушакҳои) меъданича чап гардиши хун дар рағҳои хунгузар вайрон мешавад. Дар бемориҳои гипертония аввал ҳастагии қисмонӣ, баъдтар дар ҳолати оромӣ ҳам хуҷуҷи стенокардия ва ҳолати нафасқасшии душвор мушоҳида карда мешавад, ки ин аз ривҷоёбии норасоии меъданича чап далолат медиҳад.

Дар натиҷаи беҳад баланд бардошта шудани фишори хун рағҳои майнаи сар ҳам таранг шуда, гардиши хун вайрон мешавад ва ишемия (вайроншавии гардиши хун дар рағҳо) ба вуҷуд меояд.

Хуллас, тақдиқоти таҳлилҳои нишон доданд, ки дар минтақаи Сурхон дар бемориҳои гирифтори гипертония аз ҳама зиёд асорати зарарёбии системаи маркаҷи асаб ба мушоҳида мерасад. Дар байни беморон номуътадилӣ гардиши хун, астеноневротизм (бадҷаҳлӣ) бештар ба назар мерасад. Дар қараёни зиндагӣ ва фаъолияти ақсар беморони гирифтори гипертония таъсири гармӣ ва хушкии иқлими минтақа баръало ҳис карда мешавад. Дар байни занон нисбати мардон бемориҳои гирифтори гипертония 59% фиоз зиёд мешад ҳам, лекин асорати он дар байни мардон нисбат ба занон зиёд ба мушоҳида мерасад. Барои пешгирӣ намулдани ин ҳолати номутақобил дар муассисаҳои тиббии оилаӣ қорҳои тарғиботи ро

ҳам бештар бурдан ба мақсад мувофиқ аст.

Дар натиҷаи таҳлиси ба таҳлил аниқ гардид, ки аз 124 бемор 120 нафараш ананемези оилаӣ, яъне падару модар ва ё ҳешу таборо наздикшав бо гипертензияи артериал ба дараҷаҳои гуногун мубтало шуданд ва ё худ ба тартиби хуҷуҷури қатъӣ роия накарданд.

Аз ин бармеояд, ки ба ривҷоёбии касалии гипертония пеш аз ҳама ҳавфи асосӣ ба насл моил будани касалии мебошад ва тарзи хуҷуҷури нисз аҳамияти муҳим касб мекунанд. Ба чун ин, муҳити экологӣро ба инобат гирифта, дар қойҳо қорҳои таъшиқотӣ-тарғиботи ро бештар бурдан мувофиқи мақсад аст.

Илҳом САФАРОВ,
роҳбари шубҳаи бемориҳои дил ва рағу хун
шубҳаи вилотиӣ Маркази
илмӣ-амалии ихтисосии
дашудаи кардиология
Ўзбекистон.

Ба сохтмони шаҳри Андичони нав, ки дар он 440 ҳазор нафар аҳоли зиндагӣ карданаши мумкин, моҳи июни соли гузашта пойдевор гузошта шуда буд. Имрўз қорҳои сохтмони дар доираи давраи аввал бо суръат пеш бурда мешавад.

Дар ҳудуди 1 ҳазору 144 гектар майдон аз 4 ҳазор гектар масоҳати умумии шаҳро наову чой барло мегардад. Айни замон дар 215 гектар майдон маҷмуи савдо, дар 240 гектар маҷмуи хидматрасонӣ, дар 76 гектар қорҳои санатӣ, дар 1 ҳазору 942 гектар худқуҷи сабз барло карда мешавад.

Лоққаи шаҳри нав дар 8 давра амали мегардад. Дар давраи аввал иборат аз 170 бинои бисёрқошёна, ки 3 ҳазору 310 хонадонро фаро мегардад, мактаб барои 1 ҳазору 680 хонанда, муассисаи томақтабӣ бо 385 ҷой, поликлиника бо 200 ҷой қомат рост мекунанд.

Дар сурат: қорҳои сохтмони дар Андичони нав. Суратгир: З.УМУРЗОҚОВ (ЎЗА).

Овози тоҷик

МУАССИСА:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси
Кончилиқ палатаси Кенгаши,
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси
Сенати Кенгаши ва Ўзбекистон
Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.
Тоҷик тилида нашр этилади.

Сармуҳаррир

Шерпўлод ВАКИЛОВ

Рўнома ҳафтае ду маротиба:
рузҳои чоршанбе ва шанбе чоп
мешавад.

Рўнома дар компютерҳонаи идора
ҳарфинӣ ва саҳифабандӣ гардид.

Ҳақми насри бадеӣ, оғроқи мақола аз 5 саҳифа қоплигу интервалӣ ва шеър аз 50 микроз зияд бошад, идора қабул намекунад. Рўнома ба мақулуби интидорнашуда ҷавоб намегардонад.

Рўнома 25 июни соли 2008 дар Оҷонсии мақбулот ва ҳабороти Ўзбекистон тақри рақами 0003 ба рўйзаг гирифта шудааст.

Индекси нашр — 170. Фармониши 2 Г-425. Адади нашр 4864 ҳаҷм 2 ҷузъи ҷопӣ. Усули нашр — офсет, андозаи А-2.

ISSN 2010-7757

9 782010 775001

1 2 3 4 5 6

Суратхисоби мо дар банк:
С/Ҳ 20212000300101767001, МҒО 00417. Филиали Автотранспорти
банки ДСТ-и «АВАКА»
дар шаҳри Тошқанд.

Муҳаррири навбатдор:
М. Шодиев.
Мувофиқи ҷадвал — 21.30
Ба чоп супурда шуд — 23.00

Нишонии мо:

100000 ш. Тошқанд,
кўчаи Матбуотчилар, 32.

Телефонҳо: қабулгоҳ: 233 - 82 - 83;
Котибот 233 - 83 - 35. Факс: 233-57-30.
сайт <http://ovozitojik.uz/>, e-mail:
ovozitoj@mail.uz, ovozit@list.ru

Индекси обуна 170.
Матбааи табуу нашри Шўраҷаи саноҳими «Шарқ».
Нишонии қорҳона: қуҷаи Буюқ Тўрон, ҳонаи 41.